

Tento týden je velikonoční, proto i úkoly se budou týkat Velikonoc. Přečti si text a poté vypracuj úkoly pod ním. Není potřeba nic tisknout. Odpovědi stačí napsat do sešitu, na papír nebo do mailu. Kdo má možnost, zašlete prosím odpovědi a obrázky (fotky) na email: andrea.svata@zssmrzovka.cz nebo tel. 723254595 (Whatsapp, Viber).

Velikonoce den po dni

Velikonoce jsou pro většinu lidí předzvěstí jara, i když samozřejmě vědí, že jde o nejdůležitější křesťanský svátek. Pojdme si připomenout pašijový týden den po dni a zvyky s nimi spojené.

Velikonoční neděli slavíme vždy první víkend po prvním jarním úplňku, který následuje po rovnodennosti. Už týden předtím ale začíná období, které se označuje jako pašijový týden. Během něho si křesťané připomínají poslední dny Ježíše Krista – zradu, ukřižování a vzkříšení. Ruku v ruce s křesťanskou symbolikou jdou i pohanské zvyky.

V pondělí a v úterý se uklízelo

Zatímco pro křesťany je prvním důležitým dnem Škaredá středa, která letos připadá na 8. dubna, pohanské zvyky se vztahují i k Modrému či Žlutému pondělí, které představovalo začátek jarního úklidu v domácnostech. Na Šedivé úterý se uklízelo a vymetaly se pavučiny z koutů.

O Škaredé středě se neškared'te. Mohlo by vám to zůstat

Větší roli však hraje Škaredá nebo také Sazometná středa, která připomíná Jidášovu zradu, tedy škaredý skutek. Sazometná proto, že se v ten den vymetaly saze z komína. O tomto dnu se sice uklízí, ale přesto bychom se neměli škaredit. Podle jedné lidové pověry by totiž zakaboněná tvář opakovala každou středu v roce.

Zelený čtvrtek: jezte zeleninu a nehádejte se

Pravděpodobně víte, že o Zeleném čtvrtku byste měli jíst špenát, zelí nebo třeba salát z kopřiv, abyste byli po celý rok zdraví, jak tvrdí jeden z velikonočních zvyků. Podle jiné pověry byste se měli postit a jíst pouze zeleninu.

V ten den si křesťané připomínají poslední večeři Páně, na které Ježíš ustanovil svaté přijímání. Večer pak odlétají zvony do Říma, v kostelích zavládne až do Bílé soboty ticho a zvonění nahradí děti s řehtačkami. Jejich zvuk prý vyhání nečisté síly z domů a stavení.

V minulosti mívali lidé odpoledne volno a pekli jidáše, sladké pečivo z kynutého těsta, které se nakonec potřefo medem. Kdo snědl jidáše, měl být zdravý.

Na Velký pátek si křesťané připomínají ukřižování Ježíše Krista

Podle evangelií zemřel na kříži ve tři hodiny odpoledne. Na památku jeho utrpení se v tento čas konají obřady. Základním církevním zvykem je půst. Ostatní zvyky, které se v tento den dodržují, jsou pohanské.

Velký pátek je podle pověr spojen s kouzly. Měly by se například otevírat poklady ve skalách a také památná hora Blaník. V minulosti se věřilo, že se voda z horských pramenů mění na víno.

Bílá sobota, správný čas pro přípravu pomlázky a vajíček

Den vzkříšení a poslední den půstu pašijového týdne – to je Bílá sobota, kdy se zvony vracejí z Říma, kam odletěly na Zelený čtvrtek.

Na Bílou sobotu bývá s kostelích ticho, neslaví se mše. Křesťané oplakávají Ježíše Krista, ležícího v hrobě.

O sobotě se ale také bílilo, uklízelo. Příprava na Hod boží velikonoční musela být důkladná. V žádné domácnosti nesměl chybět prostřený stůl, velikonoční beránek a jidáše. O Bílé sobotě můžete začít s pletením pomlázky nebo zdobením vajíček.

Na Boží hod upečte beránka

V noci ze soboty na neděli vstal Ježíš z mrtvých, přichází Velká noc a po ní Boží hod velikonoční. Křesťané se v ten den radují z příchodu Pána.

Na Boží hod se pekly a světily velikonoční pokrmy (mazance, vajíčka, chléb, beránci). A kdo v ten den okusil posvěceného beránka, našel podle pověry ztracenou cestu v lesích.

Velikonoční pondělí vrcholí pomlázkou

Velikonoce končí starým zvykem, pomlázkou. Žena nebo dívka má být o Velikonočním pondělí pošlehána čerstvými pruty, aby byla svěží a zdravá. Podle jednoho z výkladů je pomlázka symbolem oplodňovacího aktu. O tom svědčí i fakt, že ženy za pošlehání pomlázkou děkují vajíčky.

Pomlázka je bezesporu jedním ze symbolů svátků jara, která byla splétána z mladých vrbových větví. Součástí koledování může být také polévání vodou, takzvaný šmigrus. Někde mládenci polévají ženy, jinde ženy muže.

Úkoly:

1. Doplň správný název k jednotlivých dnům pašijového týdne v roce 2020:

6. dubna - _____ pondělí

7. dubna - _____ úterý

8. dubna - _____ středa

9. dubna - _____ čtvrtek

10. dubna - _____ pátek

11. dubna - _____ sobota

12. dubna - _____ neděle

13. dubna - _____ pondělí

2. Rozhodni, zda je dané tvrzení pravdivé:

Velikonoce jsou po Vánocích druhým nejdůležitějším křesťanským svátkem. **ANO / NE**

Velikonoce jsou pohyblivým svátkem, jejich datum se každý rok mění. **ANO/NE**

Velikonoce jsou oslavou narození Ježíše Krista. **ANO/NE.**

Ve čtvrtek by se měla jíst zelená jídla. **ANO/NE**

Na Bílou sobotu se chodí do kostelů na mše. **ANO/NE**

Ženy a dívky se šlehají pomlázkou, aby byly zdravé a svěží. **ANO/NE**

K typickým velikonočním pokrmům patří vajíčka, jidáše, chléb a mazance. **ANO/NE**

3. Vypiš z textu 5 zájmen a 5 číslovek a urči jejich druh.
4. Vytvoř nějakou velikonoční dekoraci nebo připrav nějaký velikonoční pokrm. Napiš, jak jsi postupoval (popis pracovního postupu). Máš-li možnost, dekoraci nebo pokrm vyfoť, případně nakresli. Jestli se ti do vyrábění ani vaření nechce, stačí, když popíšeš, jak bys postupoval a nakreslíš obrázek, jak by výsledek vypadal.
5. Stručně popiš, jak slavíš Velikonoce. Letos budou Velikonoce jiné. Jaký bude rozdíl oproti tomu, jak je slavíš obvykle?